Jordbruksverket
Jordbruk och analysavdelningen
Mattias Gotting

Skrivelse

Datum
2026-11-03

Diarienummer
3.1.17-01678/2026

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Lägesrapport om marknadsläget i jordbrukssektorn den 3 november 2026

Sammanfattning

Faktor	Senaste månaden	Senaste året
Världsmarknadspriser jordbruksprodukter	+2,0%	+5,6%
Världsmarknadspris för olja	+15,3%	+71,7%
Svensk produktion – animalier		Mjölk +3,9% Nötkött +4,8% Griskött +3,1%
Svenska produktpriser – vegetabilier	+6,1%	+3,0%
Svenska produktpriser animalier	+1,0%	-2,2%
Svenska produktionsmedelspriser	+0,9%	+5,3%
Valutakurs SEK/USD	0,7%	-5,4%

Det oroliga säkerhetsläget i världen består vilket ger följdverkningar på de finansiella marknaderna och på råvarumarknaderna. Oljepriset har åter nått nivåer runt 110 dollar per fat. Tilltagande stridsåtgärder i Svarta havet har begränsat möjligheterna till att lasta ut jordbruksprodukter. Både Ryssland och Ukraina söker alternativa transportmöjligheter. De senaste prognoserna från USDA visar på större lager än förväntat vilket gjort att de senaste månadernas prisuppgång för spannmål och oljeväxter dämpats och under senare delen av oktober har priserna fallit. Höstsådden på norra halvklotet har hittills kunnat genomföras utan större problem även om det finns en oro att sommarens torka kan få negativ inverkan. På längre sikt finns det dock en oro för att stigande kostnader för diesel och gödning samtidigt som produktpriserna ligger kvar på en låg nivå ska leda till minskad produktion. Förhållanden i Östeuropa är särskilt utmanande för producenterna.

Jordbruksverkets statistik över antalet husdjur i juni 2026 visar på att det finns fler nötkreatur jämfört med samma tid förra året. Både mjölkkor och dikor har ökat i antal. Antalet grisar är i stort sett oförändrat medan antalet får har minskat.

Mjölk- och grisköttsproduktionen i Sverige har ökat under perioden januari – augusti 2026. Arla har höjt producentpriset för mjölk de senaste månaderna men för november bröts trenden då mjölkpriset sänktes. Höjningarna har varit större för

konventionellt producerad mjölk jämfört med ekologiskt producerad mjölk. Producentpriserna för nöt- och griskött har succesivt sänkts under hösten. Priserna på gödning och fodermedel har stigit under hösten till följd av stigande priser på världsmarknaden.

Vi har den här hösten hittills inga fall av fågelinfluensa på tamfågel och även förekomsten bland vilda fåglar ser ut att ligga lägre jämfört tidigare år.

Lantbruksbarometern redovisar förbättrad lönsamhet bland jordbrukarna under hösten 2026 jämfört med i våras. Nötköttsproducenterna har bäst lönsamhet jämfört med övriga produktionsgrenar, även om det skett en viss försämring. Lönsamheten har förbättrats bland växtodlarna, medan den försämrats för griskött och mjölk. Inför 2027 förväntar alla produktionsgrenar utom växtodlingen försämrad lönsamhet.

Omvärldsfaktorer

Det säkerhetspolitiska läget såväl i Östeuropa som i Mellanöstern är fortsatt spänt utan några direkta tecken på nedtrappning i närtid. Marknaderna för både råvaror och kapital är starkt påverkade av det oroliga läget. Oljepriserna har under oktober 2026 varierat mellan 100 – 110 dollar per fat, jämfört med för ett år sedan är det nära nog en dubblering av priset. Goldman Sachs har höjt sin prognos för oljepriset på ett års sikt från 90 dollar till 105 dollar per fat. I Frankrike har demonstrationerna de senaste veckorna lett till stigande räntor. De långa marknadsräntorna i Sverige har under de tre senaste månaderna gått upp med nästan en halv procentenhet till drygt tre procent. De korta marknadsräntorna har varit mer stabila under de senaste månaderna. Den svenska kronan försvagades mot den amerikanska dollarn under augusti-september till strax över 10 kronor, därefter har kursen stabiliserats till ett värde strax under 10 kronor. Den svenska kronan har under oktober förstärkts mot euron till under 11 kronor. Orsaken är de tilltagande demonstrationerna runt om i Europa.

Under den senaste månaden har möjligheterna att transportera råvaror genom Svarta havet och Hormuzsundet begränsats genom ständigt pågående stridsaktiviteter. Ryssland har försökt att styra om transporterna av spannmål till Östersjön och t.o.m. via Ishavet. Ukraina försöker att utnyttja hamnar inom EU. USDA senaste sammanställning av tillgången på spannmål och oljeväxter i världen visade på mera vete än vad som var förväntat medan tillgång på majs, särskilt i Europa, är fortsatt knapp. Oklara relationer i handelsförbindelserna mellan USA och Kina har medfört att efterfrågan på soja varit liten från kinesisk sida. Priserna på spannmål och oljeväxter ökade kraftigt under perioden augusti – september men har under den senaste månaden planat ut. Under senare delen av oktober har priserna fallit. Förhoppningar om att fredssamtalen mellan Ryssland och Ukraina ska komma igång har skyndat på prisfallet. Priserna på vete i Europa har inte

påverkats lika mycket på grund av att vete ersätter majs som fodervara och att Östeuropa har svårt att lasta ut varor till exportmarknaderna. Det har lett till att priset på vete är högre jämfört med priset för majs vilket förekommer relativt sällan på marknaden.

Det har funnits oro för att den svåra torkan under sommaren även ska påverka höstsådden i Europa, men regn under den senaste tiden har varit gynnsam. Även i USA har förutsättningarna för höstsådd varit gynnsamma. Skörden av spannmål och oljeväxter på södra halvklotet har påbörjats utan några större problem. Dessa faktorer har bidragit till fallande priser på världsmarknaden för spannmål och oljeväxter. På längre sikt finns det dock en oro för att stigande kostnader för diesel och gödning samtidigt som produktpriserna ligger kvar på en låg nivå ska leda till minskad produktion. Förhållanden i Östeuropa är särskilt utmanande för producenterna.

I USA har jordbrukarna fått tilldelning av extra budgetmedel för att kompensera för stigande kostnader.

FAO:s livsmedelsprisindex har stigit med 1,5 procent i augusti 2026 jämfört med samma månad 2025. Samtliga vegetabilieprodukter som ingår i index har ökat i pris medan priserna för animalier har fallit. Prisindex ligger för närvarande 15 procent lägre än toppnivån som nåddes då kriget i Ukraina bröt ut.

Priserna på den nyazeeländska auktionen för mejeriprodukter har gått upp under oktober.

KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) för september 2026 har ökat med 1,5 procent på årsbasis, det är en ökning jämfört med föregående månad. Högre inflationstakt beror på högre priser för bland annat el och drivmedel.

Vädersituationen

Aktuella uppgifter från Sveriges geologiska undersökning (SGU) visar att grundvattennivåerna fortfarande ligger mycket under det normala i landet upp till södra Norrland. I de norra delarna av landet finns områden där grundvattennivåerna ligger på normala nivåer eller över normalt. Säsongsmässigt finns möjlighet att vattenmagasinen åter kan börja fyllas på.

Eftersom växtsäsongen är avslutad följer Jordbruksverket inte väderutvecklingen i detalj.

Priser och handel i Sverige

Skörden är avslutad i hela landet förutom för sockerbetor. Preliminär statistik över storleken på årets skörd av spannmål med flera grödor publiceras under november.

Det kommer också att publiceras statistik över höstsåddens storlek. Sådden har kunnat genomföras under gynnsamma förhållanden och det har inte varit någon brist på utsäde eller andra insatsvaror. Produktionen av socker vid landets sockerbruk i Örtofta väntas pågå till årsskiftet. På grund av sämre väderleksförhållanden under odlingssäsongen förväntas produktionen av socker att bli betydligt lägre än föregående år och uppgå till ca 232 000 ton (föregående år producerades ca 303 000ton). Även produktionen av potatisstärkelse väntas påverkats av torr väderlek under växtsäsongen.

Jordbruksverket har publicerat statistik över antalet lantbruksdjur. Preliminära siffror visar att det totala antalet nötkreatur var 1 425 000 i juni 2026. Det är en ökning med nästan 25 500 djur sedan juni 2025. Antalet mjölkkor har ökat med cirka 4 000 djur (1,4 procent), medan antalet kor för uppfödning av kalvar har ökat med drygt 7 700 djur (3,9 procent).

Sett över en längre tidsperiod så har antalet mjölkkor minskat kontinuerligt medan antalet kor för uppfödning av kalvar har ökat.

De förändringar som skett inom grissektorn mellan juni 2025 och juni 2026 är mycket små. Sett över en längre tidsperiod har antalet grisar minskat, sedan 2000 med drygt 30 procent. Antalet får beräknas preliminärt ha minskat till 438 200 i juni 2026. Det är 1,8 procent färre djur än 2025 och nästan 13 procent färre djur än 2020.

Mjölkproduktionen ökade med knappt tre procent i augusti 2026 jämfört med samma period förra året medan produktionen av ekologisk mjölk minskade med en procent. För perioden januari – augusti 2026 uppgår ökningen till fyra procent jämfört med samma period förra året. Slakten av grisar ökade med drygt en procent i augusti 2026 och slakten av nötkreatur ökade med nästan åtta procent jämfört med augusti 2025. För perioden januari – augusti 2026 uppgår ökningen till 4,8 procent för nötkött och till 3,1 procent för griskött. Semineringarna av suggor har minskat under september 2026 med knappt tre procent, under perioden januari – september 2026 handlar det emellertid om en ökning med fyra procent. Semineringarna av mjölkkor har däremot minskat med knappt en procent under perioden januari – juli 2026 jämfört med förra året. Semineringarna under 2026 ligger dock fortfarande på en högre nivå än under perioden 2022 - 2024.

Arla har höjt mjölkpriset under sommaren och hösten med sammanlagt nästan 0,80 kr/kg för konventionellt producerad mjölk, prisökningen för ekologisk mjölk är cirka 0,30 kr/kg. För november 2026 har Arla sänkt mjölkpriset med 0,055 kr/kg för konventionellt producerad mjölk, priset för ekologisk mjölk är oförändrat. Priset för konventionellt producerad mjölk ligger för närvarande 1,10 kr/kg lägre än det högsta priset som uppnåddes första halvåret 2025. Arla har nyligen meddelat att man säger upp kontraktet med 29 producenter av ekologisk mjölk.

Nederländska FrieslandCampina höjde i motsats till Arla mjölkpriset för november med 1,5 euro/100kg

Producentpriserna för nötkött och griskött har gått ner de senaste månaderna med några kronor per kg, dock från rekordnivåer. Priserna har också gått ner för livdjur. Tilltagande importkonkurrens är en orsak till denna utveckling.

Priserna på foder och har succesivt höjts under de senaste månaderna.

Produktprisstatistik i Sverige och EU

Jordbruksverkets producentprisstatistik omfattar tiden till och med augusti 2026. Producentpriserna, avräkningsprisindex, minskade under perioden augusti 2025 – augusti 2026 med 0,1 procent. Priserna för vegetabilieprodukter ökade med 3,0 procent och priserna för animalier minskade med 2,2 procent. Bland enskilda vegetabilieprodukter ökade priset för oljeväxter med 13,6 procent, för spannmål med 12,6 procent med priset för potatis gått ner med drygt 50 procent. Bland animalierna har nötköttspriset ökat med 32,2 procent och äggpriset med 3,7 procent. Priset för mjölk har däremot minskat med 20 procent och priset för griskött har minskat med 13,5 procent.

I senare led av livsmedelskedjan minskade priserna i livsmedelsindustriledet med 0,1 procent och KPI för livsmedel minskade med 6,5 procent.

De svenska producentpriserna för både griskött och nötkött ligger bland de allra högsta jämfört med övriga medlemsländer i EU trots att priset sänkts. Det svenska producentpriset för mjölk ligger något högre än genomsnitt för medlemsländerna i EU.

Produktionsmedelspriser

Gödningspriserna har stigit kraftigt till följd av krigsutbrottet i Mellanöstern. I EU har prisuppgången förstärkts av att import från Ryssland och Belarus belagts med tullar samt att det införts en särskild klimatavgift. De svenska priserna på gödning gick upp direkt i samband med krigsutbrottet i Mellanöstern. När det nya gödselåret inleddes i juli 2026 blev priset för kväve något högre än då föregående år avslutades, men lägre jämfört med då kriget bröt i Mellanöstern. Fortsatta oroligheter har stört handeln och små gaslager i Europa har lett till att gödningspriserna succesivt höjts under hösten. Dagsaktuella priser för kvävegödsel ligger högre än då kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026. Under hösten 2026 har priset kväve till producent ökat med tio procent. I nuläget finns det inget som tyder på brist på gödning på marknaden. Jordbrukarna har under hösten varit försiktiga med sina inköp och skulle råvarukostnaderna för att tillverka gödning öka ytterligare finns det en risk för att gödningstillverkarna minskar produktionen vilket skulle kunna leda till brist på marknaden.

Produktionsmedelsprisstatistik Sverige

Jordbruksverkets prisstatistik omfattar perioden till och med augusti 2026. Produktionsmedelsprisindex har under perioden augusti 2025 - augusti 2026 ökat med 5,3 procent. Bland enskilda produktionsmedel har priserna för energipriserna har gått upp med 13,8 procent, foder med 11,6 procent och gödningspriserna har gått upp med 10,4 procent.

Smittskydd och djurvälfärd

Vi har den här hösten hittills inga fall av fågelinfluensa på tamfågel och även förekomsten bland vilda fåglar ser ut att ligga lägre jämfört tidigare år. I Danmark har det under slutet av oktober 2026 förekommit några utbrott av fågelinfluensa.

På EU:s djurskyddsplattform den 15 oktober meddelade kommissionen att planen gällande översynen av EU:s djurskyddslagstiftning är att vid slutet av 2026 lägga förslag på reviderade djurskyddskrav för värphöns och kyckling. Fokus är på att fasa ut burar, att införa praktiska djurskyddsindikatorer på gård, att ställa motsvarande krav vid import samt att förbjuda avlivning av tuppkycklingar. Under våren 2027 ska förslag läggas för att fasa ut fixering av suggor i grisningsbox och betäckningsavdelningar. Ett arbete ska även startas upp för att undersöka alternativ till export av levande slaktdjur.

Lönsamhet

Swedbank och Ludvig har publicerat höstens Lantbruksbarometer. Jordbrukarnas upplevda lönsamhet har förbättrats jämfört med läget i våras men utvecklingen skiljer sig åt mellan olika produktionsgrenar. Nötköttsproducenterna uppger även i denna undersökning att de har den förhållandevis bästa lönsamheten även om det skett en viss nedgång. Lönsamheten i växtodlingen har förbättrats, men från en låg nivå. Lönsamheten i mjölk- och grisproduktionen har däremot försämrats. I samtliga produktionsgrenar med undantag för växtodlingen väntas försämrad lönsamhet under 2027. Jordbrukets belåning har ökat under 2026 i snabbare takt än inflationen.

Landshypotek har också gjort en undersökning bland de större jordbruken som är kunder hos banken. Av undersökningen framgår att jordbrukarna upplever att samhället visar en ökad förståelse för jordbrukets villkor. Jordbrukarna uppger dock att myndigheterna inte har lika stor förståelse som samhället i stort. En stor majoritet av jordbrukarna uppger att man vill öka produktionen. Det främsta hindret för ökad produktion är svag lönsamhet medan tillgång på kapital spelar liten roll.

I detta ärende har tillförordnade avdelningschefen Andreas Mattisson beslutat och utredaren Mattias Gotting har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också utredaren Bengt Johnsson, tillförordnade enhetschefen Stephanie Kindbom, djurskyddschefen Helena Elofsson och verksjuristen Sara Sundelius deltagit.

Andreas Mattisson Mattias Gotting

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.